

дипломат Паван Верма іронічно назвав свою країну «республікою ображених почуттів» [2, с. 7-10]. «Секуляристи» звинувачують «націоналістів» не лише у відтворенні викривленого образу індуїзму, а й в тому, що вони водночас користуються демократичними механізмами для просування своїх недемократичних ініціатив, які зазіхають на свободу суспільства загалом. З боку «секуляристів» звучить критика в нетолерантності й неприйнятті іншої точки зору.

Тож ці два ідеологічних табори в індійському суспільстві виходять з різних засновків й аргументація представників кожного є логічною всередині парадигм, в яких вони існують. «Секуляристи» звинувачують «націоналістів» в проіндуїстському упередженні, якого не має бути в демократичній секулярній державі, тимчасом як «націоналісти» звинувачують «секуляристів» в променшинному упередженні й ігноруванні культурного ядра своєї країни. Точок дотику в цій полеміці майже немає і досягнення ідеологічного консенсусу видається неможливим. Втім, сама коаліційна система індійської політики штовхатиме до пошуку політичного консенсусу щодо індуїзму, адже для формування парламентської коаліції, які б партії не перемагали на виборах в майбутньому, потрібно буде йти на поступки, в тому числі і в індуїстському питанні.

Використані джерела та література:

1. Elst K. Hindu Dharma and the Culture Wars. New Delhi: Rupa, 2019. 260 p.
2. Varma P. The Republic of “Hurt”, Chanakya’s views. Understanding India in Transition. New Delhi, 2019. 359 p.

В.В. Дронів

молодший науковий співробітник

ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»

ПОДОРОЖІ АВСТРАЛІЙСЬКИМ КОНТИНЕНТОМ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

В даній роботі досліджено виникнення подорожі австралійським континентом у післявоєнний період. Звернуто увагу на туристичну індустрію Австралії. Акцентовано, що Австралія – молода країна, в яку приїжджають громадяни з різних країн. Звернуто увагу на нову хвилю імміграції, яка розпочалася після Другої світової війни.

Ключові слова: туризм в Австралії, подорож, туристична індустрія.

Traveling the Australian Continent in the Post-War Period

This paper examines the origins of traveling to the Australian continent in the postwar period, as well as the tourism industry in Australia. It is well known that Australia is a young

country to which citizens from all walks of life come. After the war, a new wave of immigration began in Australian history.

Keywords: *tourism in Australia, travel, travel industry.*

Подорож та туризм – два нерозривно пов’язаних поняття, які характеризують певний образ життєдіяльності людини. Туризм у нашій свідомості асоціюється з відпочинком, розвагою, турами та подорожами, визначними пам’ятками, історичними чи мальовничими місцями, а також поїздкою чи прибуттям кудись. Туризм поширений з доіндустріальної епохи. Люди подорожують на короткий термін в інші місця зі свого звичайного місця проживання і під час цих тимчасових візитів використовують товари та послуги, такі як транспорт, проживання тощо. Термін «туризм» складається з кількох соціальних практик та досвіду, що означає «відхід» від звичайного повсякденного життя. Подорож – це переміщення людей у часі та просторі, а людина, що здійснює подорож, незалежно від цілей, напрямків, засобів пересування і часових проміжків, іменується мандрівником.

Виникнення і утвердження теорії туризму це не тільки результат діяльності установ, але і напрацювання вчених, ім’я яких назавжди залишаться в історії як її засновників. Зокрема, з австрійської наукової школи по туризму нашу увагу привернули напрацювання таких вчених як: П. Бернекер [1], Дж. Мазанец [2], Дж. Страднер. Вагомим є внесок у цьому напрямі швейцарських науковців К. Крафта і В. Хунзікеза, німецьких – Г. Валтерспіль, Б. Пфістер.

Туризм в Австралії розширює кругозір людини, дозволяє поєднати відпочинок з пізнанням навколишнього світу, вивченням життя, історії, культури, звичаїв народу Австралії та інших країн. Велике значення для туристичної галузі є огляд визначних пам’яток. Австралія – унікальна держава в Південній півкулі, що займає цілий континент, а також острова Тасманія, Кенгуру, Мелвілл, Магнетік, Філіп, Уїтсанді та ін. Це шоста за величиною країна світу. Її омивають два океани – Тихий і Індійський, а також чотири моря: Арафурське, Коралове, Тиморське і Тасманове. Австралія – єдиний континент, де немає льодовиків і вулканів. Велику частину території країни займають пустелі і напівпустелі, родючі землі є на сході і південному заході, а на півночі розташовані рідколісся, савани. Країна має багату флору і фауну.

Австралія – молода, багатонаціональна країна, в яку приїжджають громадяни з різних країн та верств суспільства, «що сформували» образ своєї нової батьківщини. Також проживає корінне населення – австралійські аборигени.

Країна володіє великими і унікальними природними багатствами, умовами і ресурсами для розвитку туризму, які відрізняють її від решти світу. Унікальні пейзажі та природні пам’ятки; культура корінних народів і

їх спадщина; різні міста і області; толерантне населення, що належить до різних етнічних груп, і все це в одній країні, на одному континенті [3].

В XIX ст. подорож до Австралії в переважній більшості була затяжною та небезпечною. В штиль вітрильне судно могло виконати подорож до чотирьох місяців, натомість добре керований кліпер зі сприятливими вітрами міг би здійснити подорож більше ніж за половину цього часу. Ці кораблі являли собою вершину техніки вітрильників. Завдяки обтічним корпусам і акрам вітрил, розробленим для того, щоб вловити навіть найменший вітер, кліпери створювалися насамперед для швидкості.

До 1850-х рр. можна було здійснити подорож на допоміжному пароплаві, використовуючи комбінацію пари та вітрил. Однак парові технології все ще були занадто неефективними, щоб дозволити кораблю власними силами долати весь шлях до Австралії.

На початку XX ст. подорож до Австралії для пасажирів стала коротшою і набагато комфортнішою, ніж у 1850-1870-х рр. Відкриття Суецького каналу в 1869 р. дало кораблям з Європи альтернативний шлях до Австралії. На початку 1900-х рр. пароплави стали визнаним способом транспортування. Більше не залежачи від сильних вітрів, які зустрічаються на маршруті «Велике коло», багато кораблів почали подорожувати через Суецький канал, скорочуючи тривалість подорожі до Австралії до 35 або 40 днів. Подорожі на пароплаві також забезпечили надійний час у дорозі, а завдяки більшим залізним корпусам, які замінили традиційні дерев'яні, пасажирам стало комфортніше через збільшення місця. Початок Другої світової війни закryw австралійські порти. До 1970-х рр. хвиля післявоєнної міграції океанськими лайнерами до Австралії в основному завершилася.

Австралія добровільно взяла участь у Першій світовій війні. Це важливий епізод в її історії, тому що австралійці вважають свою поразку під Галіполі моментом народження нації. У Другій світовій війні Австралія направляла свої війська на допомогу Великобританії. Після Другої світової війни країна помітно налагодила активні відносини з США, що було закріплено договором АНЗЮС в 1951 р.

Після Другої світової війни в історії Австралії розпочалася нова хвиля імміграції, яка заохочувалася державою. В основному це були переселенці з Європи. З 1946 по 1960 рр. населення Австралії зростало в середньому на 2,7% на рік. Хоча це було значною мірою пов'язано з післявоєнним бебі-бумом, міграція сприяла більш ніж третині цього зростання, додавши до населення Австралії 1,2 млн осіб і до 1960 р. загальна чисельність населення складала приблизно до 10,3 млн осіб. Потім (після 1970 р.) починається в'їзд переселенців з Азії, в основному з КНР, Сінгапуру, Гонконгу, В'єтнаму та Південної Кореї. Імміграція до

Австралії різко впала на початку 1970-х рр. Вона досягла післявоєнного мінімуму в 1975 р., а потім відновилася на початку 1980-х рр. [4].

Головними напрямками туризму в країні стали: Національний парк Блакитні гори, вузькі ущелини, приховані басейни і мальовничі водоспади. Після Другої світової війни кількість поїздок до всіх цих об'єктів неухильно збільшувалися. У цей період була створена Австралійська національна туристична асоціація з бюро в Великобританії і США. Організація отримувала державне фінансування, «енергійно» просувала країну за допомогою кампанії плакатів, а з 1934-1974 рр. – через журнал «Walkabout». З серпня 1946 р. «Walkabout» також став офіційним журналом сформованого Австралійського географічного товариства (AGS), заснованого на гранті в розмірі 5000 фунтів стерлінгів від ANTA. Під заголовком було написано «Журнал Австралійського географічного товариства». Потім цю роль виконував журнал "Australian Geographic". Пізніше він став журналом «Образ життя Австралії» за підтримки Австралійської національної рекламної асоціації, а потім і Австралійської туристичної комісії [5].

Рух в сфері туризму як і раніше здійснювався загалом залізницею, але також і морським транспортом, хоча ера сімейних автомобілів розпочалася в 1930-х рр. Флот пасажирських суден пропонував часті і популярні послуги, що сполучають максимально більше портів між Фрімантл і Кернс. Приватні організації пов'язували Сідней і Мельбурн з портами Тасманії. Зимовий круїз в період того часу в порти Квінсленда можемо порівняти з теперішніми поїздками або польотами на північ до Золотого узбережжя або острови Бар'єрного рифу або круїз по південній частині Тихого океану. Перші круїзи з Австралії до Нової Зеландії були організовані влітку 1934-1935 рр. Австралійці ж подорожували до Великобританії всього за 78 доларів в туристичному класі перед Другою світовою війною.

Поява нових і вдосконалених методів транспортування, у поєднанні з підвищенням рівня життя та енергійною рекламою іноземних напрямків, перетворили міжнародні подорожі на масовий рух, що призвів до збільшення витрат на туризм, що зробило його більш важливим для національної економіки. Нові океанські лайнери значно скоротили час у дорозі, а кількість подорожей на автомобілі та автобусі зросла в багатьох регіонах. Найбільше стали доступними авіаперевезення, будучи швидшими, безпечнішими та дешевшими. Початок епохи реактивних літаків у 1960 р., коли більші літаки перевозили понад 100 пасажирів зі швидкістю приблизно 600 миль на годину, зменшило пересування вдвічі за часом.

Австралія прийняла участь у всесвітньому розширенні подорожей, особливо в тому, що стосується внутрішнього туризму. У зв'язку зі збільшенням доходів і наявності приватних автомобілів у більшості

населення, а також трьохтижневої оплачуваної щорічної відпустки (спочатку встановлена в Новому Південному Уельсі в 1958 р.), введенням відпустки за вислугу років більшість австралійців подорожують майже в усі частини країни. Це надало можливості інвестувати в розвиток нових і поліпшення вже існуючих туристичних об'єктів, що стосується окремого розміщення, нових курортів, які розташовані по всій Австралії, а також до змін в управлінні і методах туристичного адміністрування, розвитку і маркетингової комунікації [4].

Ті, хто подорожує до Австралії сьогодні на літаку, мають зовсім інший досвід подорожування. Повітряні подорожі зробили світ набагато меншим, і подорож до нового місця є відносно швидкою.

Туризм – це міжнародна і глобальна галузь. Туризм має життєво важливе значення для економіки країни, а сталий розвиток туризму вимагає розуміння складних взаємозв'язків і взаємодій між безліччю екологічних факторів і міждисциплінарних сил, які відіграють вирішальну роль у розвитку туризму. Туризм створює нові туристичні центри, які дають можливість відкривати нові сервісні, торговельні і розважальні підприємства, що супроводжується виникненням нових робочих місць, будівництвом доріг, пляжів, що позитивно впливає на навколишню інфраструктуру, а також на споживчий ринок та інші сфери діяльності. Розвинена туристична інфраструктура в тому чи іншому регіоні служить показником рівня життя місцевого населення. В свою чергу, за допомогою туризму удосконалюються місцеві підприємства: культурні та розважальні, транспортні, виготовлення сувенірів, продукція яких в значній мірі орієнтована для туристів. Туристична діяльність, внесла свої важливі корективи, зокрема покращення автомагістралей і відкриття національних парків і прибережних смуг.

Австралія є привабливим місцем для туризму. Туристична галузь приносить Австралії дохід. На частку туристичного сектору доводиться майже 4% ВВП. Незважаючи на віддалене географічне положення, в країну щороку приїжджає близько 5 млн мандрівників.

Важливість туризму для Австралії та австралійців багатогранна, тому що вона сприяє розвитку економіки країни, підвищує рівень зайнятості австралійців, водночас робить внесок у «Brand Australia», зміцнюючи національну ідентичність та імідж країни за кордоном. Туризм також відіграє важливу роль у тому, що викликає інтерес до інвестування, навчання та роботи в Австралії.

Використані джерела та література:

1. J. Mazanec. Paul Bernecker – Austrian pioneer of the study of tourism. URL: <https://www.researchgate.net/publication/275228970>
2. J. Mazanec. URL: <https://www.researchgate.net/profile/Josef-Mazanec>

3. Влияние туризма на экономику государства. URL: <http://skole.com.ua/ru/papers/13-turizm/34-turizm-ekonomika.html>
4. История Австралии. URL: <http://www.14dney.com/notes/history>
5. Дронів В.В. Історія та зростання подорожей, структура туристичних організацій в Австралії. URL: <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/76-sorok-p-yata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/1000-istoriya-ta-zrostannya-podorozhej>

Д.І. Іванов
молодший науковий співробітник
ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»

БРИТАНСЬКА ПОЛІТИКА ЩОДО КНР У ПОСТБІПОЛЯРНИЙ ПЕРІОД (1991-2010 рр.)

Стаття присвячена аналізу китайського напрямку британської зовнішньої політики в постбіполярну добу. Завдяки «Політиці реформ та відкритості» (з 1978 р.) Китайська Народна Республіка перетворилася на центральний промисловий хаб світової економіки, що посилює інтерес Сполученого Королівства до економічної співпраці з Пекіном. За цих умов перед британським політичним істеблішментом постало завдання врегулювання статусу Гонконгу та захисту британських національних інтересів у контексті економічного зростання КНР.

Ключові слова: Велика Британія, КНР, Гонконг, міжнародні відносини.

British Foreign Policy Towards China in the Post-bipolar World (1991–2010)

The article is devoted to the analysis of the Chinese direction of British foreign policy in the post-bipolar period. Due to the "Policy of Reform and Openness" (since 1978), the People's Republic of China has become the most principal industrial hub of the world economy. That caused an increasing interest of the United Kingdom in economic cooperation with Beijing. Under such circumstances, the actions of the British political establishment were focused on resolving the status of Hong Kong and protecting British national interests in the context of China's economic growth.

Key words: Great Britain, PRC, Hong Kong, international relations.

Після закінчення Другої світової війни Велика Британія почала поступово скорочувати свою присутність у регіонах «на схід від Суецу», що було обумовлено початком деколонізації та необхідністю скоротити витрати в умовах економічної стагнації 1960-х – 1970-х рр. Після закінчення «холодної війни» стало очевидним, що Східна Азія стрімко посилює свій вплив на світовій арені. Успішні ринкові реформи в КНР та «азійських тиграх» (Гонконг, Сінгапур, Південна Корея, Тайвань, Японія) перетворили Азійсько-Тихоокеанський регіон на глобальний торговельно-промисловий хаб, в якому КНР стала новою «майстернею світу». Політична ситуація в регіоні представляла собою складний вузол історичних суперечностей. Місцеві держави продовжували з підозрою ставитися до КНР через її претензії на регіональну гегемонію. Велика